

Saksbehandler: Sven Oppegaard

Referanser: MKR 03/08.6, MKR/AU 09/08, MKR 28/08, MKR 45/08.15, KR 43/08

Vedlegg:

KM 13.1.1/08	Revidert utkast til avtaletekst (14. mars 2008).
KM 13.1.2/08	”To kirker – Én tro. Sammen som lutherske kirker i Norge.”
Rapport fra samtalen mellom Den Evangelisk Lutherske Frikirke og Den norske kirke (Oslo 2006)
KM 13.1.3/08	<i>Avtale med Den norske kirke</i> , Frikirkens sakspapir (sak 13/08) til Synodemøtet 6.-10. november 2008.
KM 13.1.4/08	Orientering om Bispemøtets behandling av saken (i møte 2.-7. oktober 2008)

”To kirker - én tro.” Avtale mellom Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke

Sammendrag

Samtalen mellom Den Evangelisk Lutherske Frikirke og Den norske kirke (2005-2006) drøftet og klarla prinsipper for relasjonene mellom de to kirkene som lutherske søsterkirker i Norge, og la frem et forslag til avtale. Avtaleforslaget omfatter en formell gjensidig ”anerkjennelse”, og en spesifisert gjensidig ”forpliktelse” til å arbeide for at enheten mellom de to kirkene skal synliggjøres gjennom ulike former for samarbeid, blant annet m.h.t. tjenestegjøring av prester/pastorer fra den ene kirken innenfor rammen av den andre.

En høring blant andre kirker og samarbeidspartnere ga bred støtte til forslaget, og avtalen ble anbefalt av Mellomkirkelig råd (MKR).

For å klargjøre ytterligere at de to kirkene allerede er i formelt kirkefellesskap med hverandre gjennom deres medlemskap i Det lutherske verdensforbund (og altså ikke først trer inn i kirkefellesskap gjennom denne avtalen), ble en revidert avtaletekst lagt frem i mars 2008. Denne avtalen har Mellomkirkelig råd likeledes sluttet seg til. Saken ble lagt frem for Kirkerådet (KR) i september 2008.

Samarbeidet mellom de to kirkene skal utvikles der det ligger til rette for det. Det er en forutsetning at avtalen ikke skal brukes til å presse frem samarbeid i sammenhenger der dette ikke er naturlig.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

Kirkemøtet er glad for det foreliggende forslag til avtaletekst mellom Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke og slutter seg til avtalen.

Saksorientering

Bakgrunn

Samtalen mellom Den Evangelisk Lutherske Frikirke og Den norske kirke ble initiert ut fra behovet for å få klarlagt prinsippene for samarbeidsrelasjonene mellom de to kirkene, inkludert tjenestegjøring av prester/pastorer fra den ene kirken innenfor rammen av den andre. Samtalen ble avsluttet i 2006 med en felles anbefalt avtaletekst.

Etter planen skulle avtalen vært behandlet i 2007 av både Frikirkens Synodestyre og Kirkemøtet, men saken ble utsatt til 2008 for at det skulle bli bedre tid til høring og saksforberedelse. Selv om avtalen formelt kunne bli behandlet av Synodestyret, gjorde utsettelsen det mulig for Frikirken å behandle saken på sitt Synodemøte som finner sted hvert 4. år, og avholdes i år fra 6. til 10. november på Fredtun.

I **Rapport fra samtalen** heter det i punkt 1: Bakgrunn og mål for samtalen:

Samtalen har fokusert på de historiske skillelinjene mellom kirkene, på spørsmål om dåp og medlemskap, forholdet mellom det allmenne prestedømme og den ordinerte tjeneste, forståelsen av tilsyn og andre konkrete spørsmål i kirkenes liv, slik som konfirmasjon, vigsel, begravelse og bruk av kirkebygg. I samtalen ble det lagt vekt på spørsmål av kirkerettslig karakter som trenger en nærmere avklaring. Målet har vært at kirkene skal kunne samarbeide enda bedre på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Gruppen ønsker å fremme et forslag om inngåelse av en avtale mellom kirkene, på bakgrunn av dialogen, hvor vi anerkjenner hverandre som kirker, anerkjenner hverandres preste/pastor- og tilsynstjeneste og forplikter oss til samarbeid. (s. 7).

I rapportens punkt 9: Konklusjon og anbefaling heter det:

I vårt dialogarbeid har det vært avgjørende at vi deler et felles luthersk bekjennelsesgrunnlag. Begge kirker bygger sin selvforståelse på dette lutherske læregrunnlaget i Skrift og bekjennelse. Begge kirker er medlemmer av Det lutherske verdensforbund.

Under arbeidet med denne rapporten har vi tatt utgangspunkt i at forskjellene mellom våre kirker først og fremst ligger i kirkesamfunnenes kultur og tradisjoner samt synet på og utforminger av kirkeordninger. Ulike oppfatninger om teologiske og etiske spørsmål for øvrig finnes like mye innad i våre kirkesamfunn som mellom våre kirkesamfunn. De er derfor ikke gjort til gjenstand for inngående drøfting i samtalegruppen, gitt det grunnlag og den begrensede målsetting samtalegruppen har hatt.

Gruppen har drøftet noen teologiske spørsmål knyttet til spørsmål om kirkeordning, særlig medlemskap og embetsforståelse, der det finnes visse forskjeller mellom kirkesamfunnene. Vi har kommet til at de forskjellene som finnes, ikke er av en slik art at de gir grunnlag for å stille spørsmål om vi har et felles luthersk læregrunnlag. Gruppen har videre drøftet en del kirkerettslige og praktiske spørsmål i forhold til samarbeid mellom de to kirkesamfunnene.

Forskjellene i kultur, tradisjoner og organisasjonsformer er ikke til hinder for at våre kirker kan leve side om side som lutherske søsterkirker i Norge i nært samarbeid og gjensidig berikelse. Samtalen har ført til bedre kjennskap til våre kirkers tradisjoner, historie og selvforståelse.

Fordi det er en grunnleggende enighet når det gjelder lærespørsmål, vil gruppen konkludere med at kirkene bør gi uttrykk for at de anerkjenner hverandre som kristne kirker, at de anerkjenner hverandres preste-/pastortjeneste, at de anerkjenner hverandres tilsynstjeneste, og at de ønsker å legge til rette for og støtte opp under samarbeid på lokalt plan der det er naturlig.

På denne bakgrunn har samtalegruppen kommet frem til et forslag om en avtale mellom kirkene som gir uttrykk for en slik anerkjennelse og forpliktelse til samarbeid. Gruppen oversender dette forslaget til sine kirker i forventning om at begge kirker behandler og godkjenner forslaget til avtale i sine respektive ansvarlige organer med tanke på en fremtidig underskrivelse. (s. 22-23)

Etter rapporten fra samtalen følger et **Forslag til avtale mellom de to kirkene:** "To kirker - Én tro. Sammen som lutherske kirker i Norge."

Avtaleforslaget er bygget opp med to hoveddeler: Anerkjennelse og forpliktelse, etterfulgt av et avsnitt om feiringen av avtalen.

Anerkjennelsen viser til det felles trosgrunnlag de to kirkene har, og uttrykker så de områdene av teologisk karakter hvor anerkjennelsen blir spesifisert. Det vil si det som gjelder hva en står for som kirker med tanke på bekjennelsen, dåp og nattverd, embetet og kallet til tjeneste.

Forpliktelsen, som bygger på anerkjennelsen, gjelder arbeidet for synliggjøring av enheten gjennom:

- fellesskap i tjeneste og bønn,
- gjensidig velkomst i menighetene og i nådemiddelforvaltningen,
- åpenhet for presters/pastorers leilighetsvise tjeneste sammen og for hverandre,
- mulighet for presters/pastorers tjeneste i hverandres kirke etter regler og avtale, uten ny ordinasjon,
- deltakelse i hverandres vigslingshandlinger,
- samarbeid på ulike nivåer der det er naturlig,
- deltakelse på hverandres Kirkemøte/Synode,
- fortsatt samtale og felles studium, og
- arbeide for å gjøre avtalen kjent.

En omfattende høringsprosess ble gjennomført både i Frikirken og fra Den norske kirkes side. Av de 14 innkomne svarene til Den norske kirke gikk 13 inn for avtaleinngåelsen og 1 (fra Fagforbundet teOLOgene) gikk imot.

Etter vedtaket på Kirkemøtet 2007 om tilsetting og ordinasjon av homofile i partnerskap ble det imidlertid uttrykt tvil fra Frikirkens side om tidspunktet for en avtale med Den norske kirke i 2008 var det rette. Et kontaktmøte mellom KR (ved direktør) og MKR (ved

generalsekretær og ass. generalsekretær) og Frikirken (ved synodeformann og synodesekretær) avklarte at fremdriften med avtalen burde videreføres med en revidert avtaletekst. En slik tekst kunne i større grad ta utgangspunkt i at de to kirkene allerede er i kirkefelleskap gjennom begge fulle medlemskap i Det lutherske verdensforbund. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra Frikirken og Mellomkirkelig råd utarbeidet et revidert forslag til avtaletekst med samme navn som den første, datert 14. mars 2008, (jfr. vedlegg).

Det reviderte avtaleforslaget har samme oppbygning, og i hovedsak samme innhold, som det første forslaget. *Anerkjennelsen* legger imidlertid noe større vekt på at kirkefelleskapet mellom de to kirkene allerede er en realitet gjennom Det lutherske verdensforbund. Den konkretiserer at kirkene anerkjenner hverandres dåp, nattverd og embete, og bekrefter hva dette betyr for kirkefelleskapet. *Forpliktelsen* inneholder de samme elementene som i det opprinnelige forslaget. Men understrekningen av kontinuerlig trosopplæring er i tillegg flyttet fra den tidligere Anerkjennelsen (pkt 5) til nåværende Forpliktelse (punkt 3).

Samarbeidet mellom de to kirkene skal utvikles ”der det er naturlig, både på lokalt, regionalt og nasjonalt plan” (Forpliktelse, pkt. 8). Det er en selvsagt forutsetning at avtalen ikke skal brukes til å presse frem samarbeid på steder og i sammenhenger der det ikke ligger til rette for det.

Saksdokumentet til Synodemøtet vedrørende avtalen med Den norske kirke følger vedlagt til orientering. Til Frikirkens Synodemøte foreligger en delt innstilling fra Synodestyret i denne saken.

Behandling i Mellomkirkelig råd, Kirkerådet og Bispemøtet

Følgende vedtak ble fattet på Mellomkirkelig råds møte i september 2008, sak MKR 28/08:

Det reviderte forslaget til avtaletekst mellom Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke ivaretar alle hensyn fra den opprinnelige avtaleteksten samtidig som den er noe klarere. Avtaleteksten anbefales godkjent i sin nye form og oversendes til Kirkerådet med henblikk på KM-behandling i november.

Kirkerådet fattet vedtak i sak KR 43/08 om å anbefale Kirkemøtet å slutte seg til avtalen. Siden dette er en sak av læremessig karakter, jf Kirkemøtets forretningsorden § 2-4, oversendes saken til Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet. Kirkemøtet vil få seg forelagt Bispemøtets behandling.

Økonomiske/administrative konsekvenser

1. Dersom avtalen blir inngått (etter godkjenning av begge parter), vil det medgå noen økonomiske administrative ressurser til gjennomføring av feiringen, planlagt til å finne sted i Kristiansand.

2. Det er grunn til å regne med et noe større antall søknader på lengre sikt fra personer i den ene kirken som ønsker å gjøre tjeneste i den andre. For tjeneste i Den norske kirke vil slike søknader kreve administrativ saksbehandling.